

Factsheet zuivelaanbiedingen

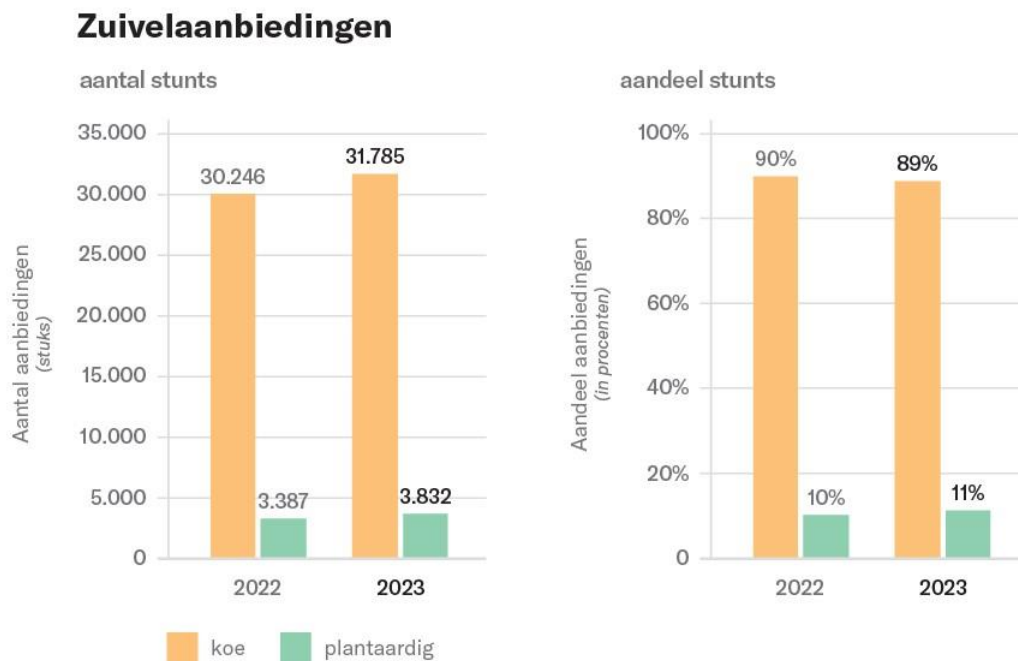
Behorend bij persbericht: “Slechts 14 procent zuivelaanbiedingen “koevriendelijk”

Februari 2024

Totaal aantal zuivelaanbiedingen

Het aantal aanbiedingen voor zuivel is in 2023 gestegen ten opzichte van 2022. In 2023 waren er 31.785 aanbiedingen voor zuivel gemaakt van koeienmelk en 3.832 voor plantaardige alternatieven (zie grafiek 1). Dit is een stijging van respectievelijk 1.539 stuks (+5,1 procent) en 445 stuks (+13 procent). Het aantal zuivelaanbiedingen voor koe¹- en plantaardige zuivel samen steeg met bijna 6 procent naar 35.617 aanbiedingen.

Het aandeel van het totaal aantal zuivelaanbiedingen dat plantaardig is, blijft in 2023 met 11 procent ongeveer even laag als in 2022 (zie figuur 1).

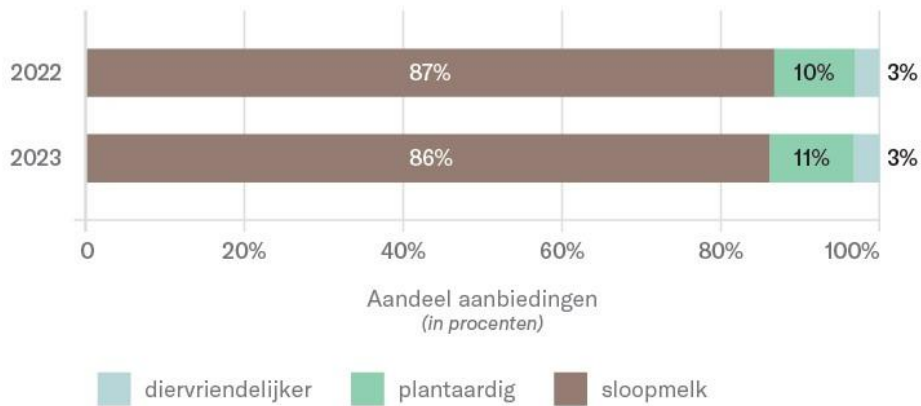
Figuur 1 Links: het aantal aanbiedingen voor koe- en plantaardige zuivelproducten in 2022 en 2023. Rechts: het aandeel koe- en plantaardige zuivelproducten in 2022 en 2023.

Dieronvriendelijk(er)

Dierlijke zuivel die niet voldoet aan minimaal één ster Beter Leven van de Dierenbescherming of Nederlands biologisch (Natuurweide) noemen wij sloopmelk. In 2023 was 86 procent van het totaal aantal aanbiedingen voor zuivel en zuivelvervangers van deze dieronvriendelijke variant (zie figuur 2). De overige 14 procent was voor ofwel plantaardige zuivel (11 procent) ofwel zuivel die wel voldoet aan een van de hierboven genoemde keurmerken (zo'n 3 procent). Deze verhoudingen zijn amper gewijzigd ten opzichte van 2022.

¹ Koe-zuivel: zuivelproducten gemaakt van koemelk. In deze hele factsheet is zuivel gemaakt van melk van andere diersoorten uitgesloten, zie ook methode. Waar gesproken wordt over dierlijke zuivel, wordt dus altijd enkel zuivel van koeienmelk bedoeld.

Aandeel dier(on)vriendelijke zuivel

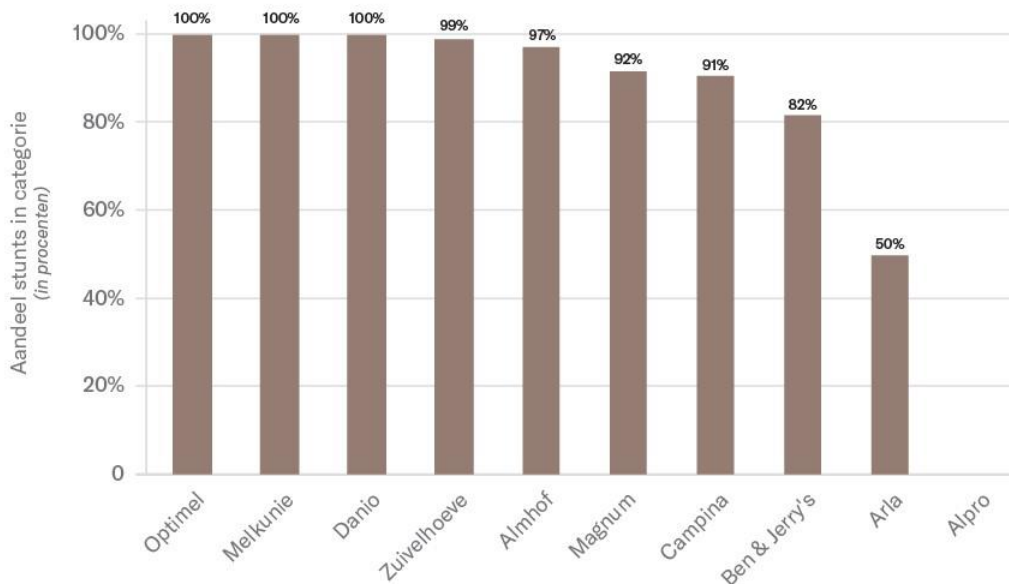
Figuur 2 Het aandeel zuivelaanbiedingen in 2022 en 2023 dat afkomstig is van plantaardige zuivel; zuivel met minimaal 1 ster Beter Leven of het biologisch keurmerk (diervriendelijker); en zuivel gemaakt van melk die niet voldoet aan minimaal de eisen van een van deze twee keurmerken (sloopmelk).

A-merken

Bij zuivelproducten in de supermarkt zijn – naast huismerken van supermarkten zelf – vaak ook A-merken duidelijk aanwezig. Denk aan bijvoorbeeld yoghurt van Campina of Arla, ijs van Magnum, sojadrink van Alpro, of kaas van Milner.

Tien grootste stunt-merken

aandeel sloopmelk

Figuur 3 De tien A-merken waarmee het meest gestunt wordt; gesorteerd op aandeel stunts met sloopmelk versus stunts met koelvriendelijkere melk (incl. plantaardig). Bij Optimel; Melkunie en Danio was honderd procent van de aanbiedingen voor een sloopmelk-product.

De tien A-merken waarmee in 2023 het meest werd gestunt in supermarkten zijn: Alpro; Campina; Almhof; Magnum; Optimel; Ben&Jerry's; Melkunie; Arla; Zuivelhoeve en Danio. Maar liefs 37 procent van de zuivelaanbiedingen in de supermarktfolders waren afkomstig van een van deze tien merken.

De meest dieronvriendelijke merken in deze top tien zijn Optimel; Melkunie en Danio. Bij deze drie was er geen enkele aanbieding voor een diervriendelijker of plantaardige variant (zie figuur 3). De merken met de minste sloopmelk zijn het plantaardige merk Alpro (0 procent sloopmelk); Arla (50 procent sloopmelk) en Ben&Jerry's (82 procent sloopmelk). Bij Arla waren de andere 50 procent van de aanbiedingen voor biologische zuivel; bij Ben&Jerry's was de resterende 18 procent van de aanbiedingen voor een plantaardige ijsvariant.

Methode

Foldermonitor

Wakker Dier registreert sinds 2022 de aanbiedingen voor zuivel en haar vervangers uit de aanbiedingsfolders van twaalf supermarktketens. Van elke aanbieding wordt sindsdien een veelvoud aan gegevens bijgehouden, waaronder of het product wel of niet een onafhankelijk dierenwelzijnskeurmerk draagt. De aanbiedingen worden genoteerd op SKU-niveau. Dit betekent dat een aanbieding die geldt voor twee verschillende smaakvarianten (bijvoorbeeld vanille- en chocoladevla) als twee aanbiedingen telt.

Supermarkten

De folders van de volgende twaalf supermarktketens worden in deze monitor gevolgd: Albert Heijn, Aldi, Coop, Dekamarkt, Dirk, Hoogvliet, Jumbo, Lidl, Picnic, Plus, Spar en Vomar.

Producten: zuivel van koeien

In deze factsheet wordt gekeken naar producten die van koemelk zijn gemaakt en naar plantaardige zuivelvervangers. Aanbiedingen voor zuivelproducten die zijn gemaakt van bijvoorbeeld een mix van koe-, geiten- of schapenmelk worden dus niet meegeteld. De plantaardige zuivelvervangers worden wel allemaal meegenomen; ook wanneer de dierlijke variant regelmatig (deels) met geiten- of schapenmelk wordt gemaakt, zoals bij feta.

Er wordt een veelvoud aan zuivelproducten meegenomen, zowel in dierlijke als plantaardige uitvoering. Denk aan bijvoorbeeld melk (inclusief houdbare melk), (drink)yoghurt, kwark, desserts (van mousse tot pap), (smeer)kaas, boter, (zure) room, baby/peutervoeding (bijvoorbeeld melkpoeder en baby-papjes) en tapas (zoals een mix van feta en zongedroogde tomaatjes of dadels gevuld met roomkaas). Deegwaren (zoals kaasbroodjes en -stengels) worden níet meegenomen.

Periode

De aanbiedingen voor zuivel en zuivelvervangers worden sinds januari 2022 bijgehouden; voor deze aanbiedingen kan daarom minder ver teruggekeken worden dan bij de al langer bestaande monitor voor vleesaanbiedingen. In deze factsheet worden de gegevens van het gehele jaar 2023 vergeleken met het gehele jaar 2022.